

Nie je nič ťažšie ako vyjadriť zložité myšlienky tak, aby ich každý pochopil

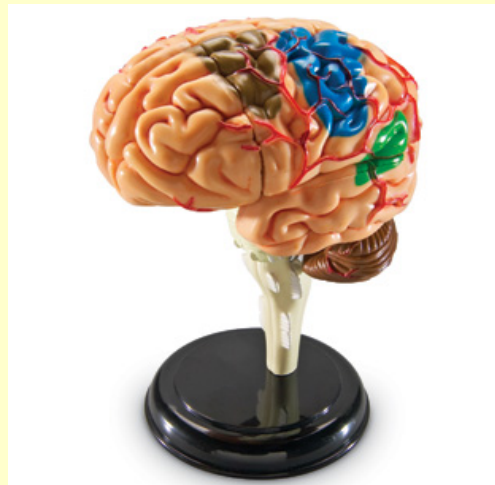

Základy fyziológie nervového systému

- malý zázrak – **MOZOG – jedinečný, krehký, chránený v lebke**
- odlišuje nás od iných živočíchov
- dáva možnosť *myslieť, pracovať, učiť sa, cítiť, pamätať*

Rozdelenie mozgu:

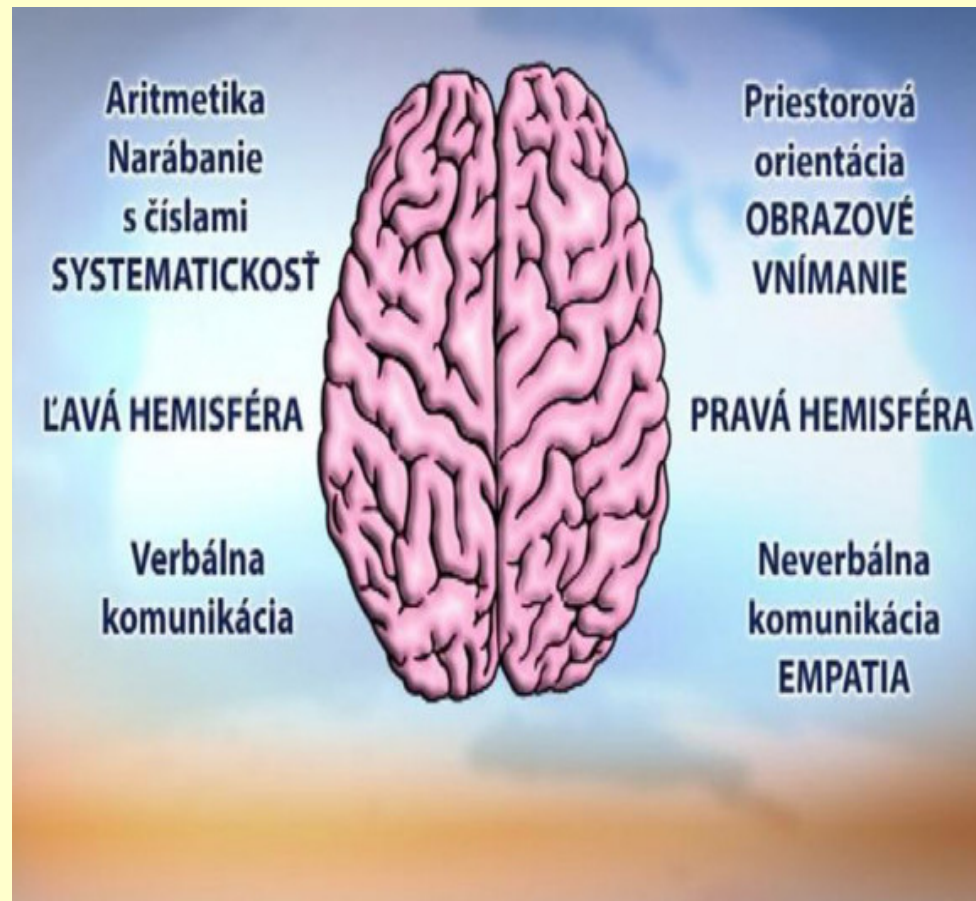
- 1. zadný mozog**
- 2. stredný mozog**
- 3. predný mozog**

2 základné vrstvy

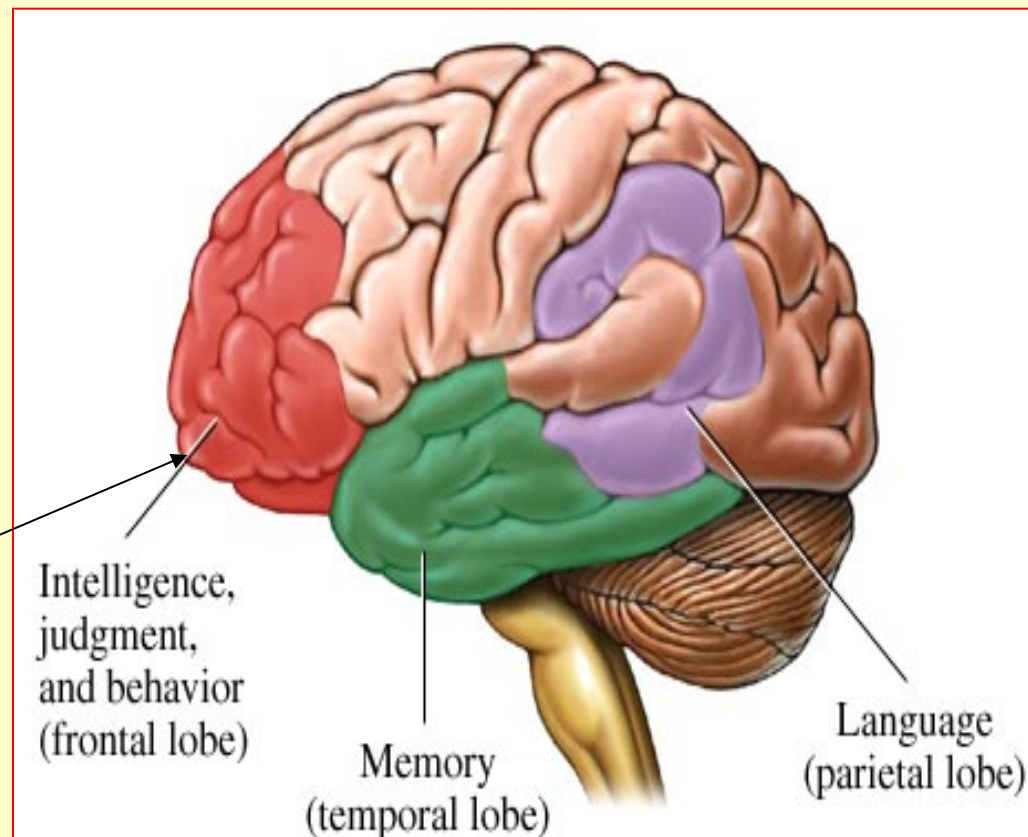
Sivá hmota – mozgová kôra
Biela hmota – nervové vlákna

HEMISFÉRY – polovice mozgu

Aké sú funkcie mozgu?

**Frontálna a
prefrontálna
oblasť –
Inteligencia,
správanie,
úsudok**

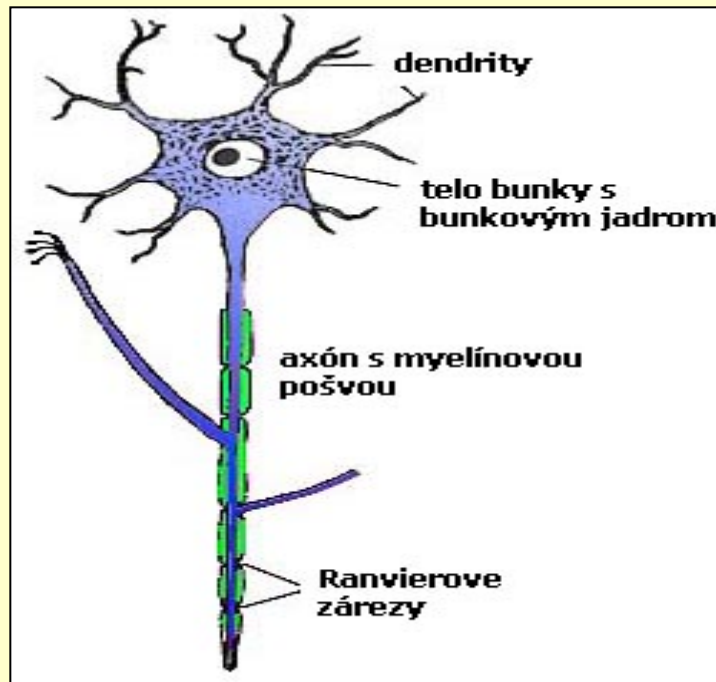

Pamäť

Reč, jazyk

Neurón

- ❑ základná jednotka nervovej sústavy
- ❑ telo a nervové vlákna

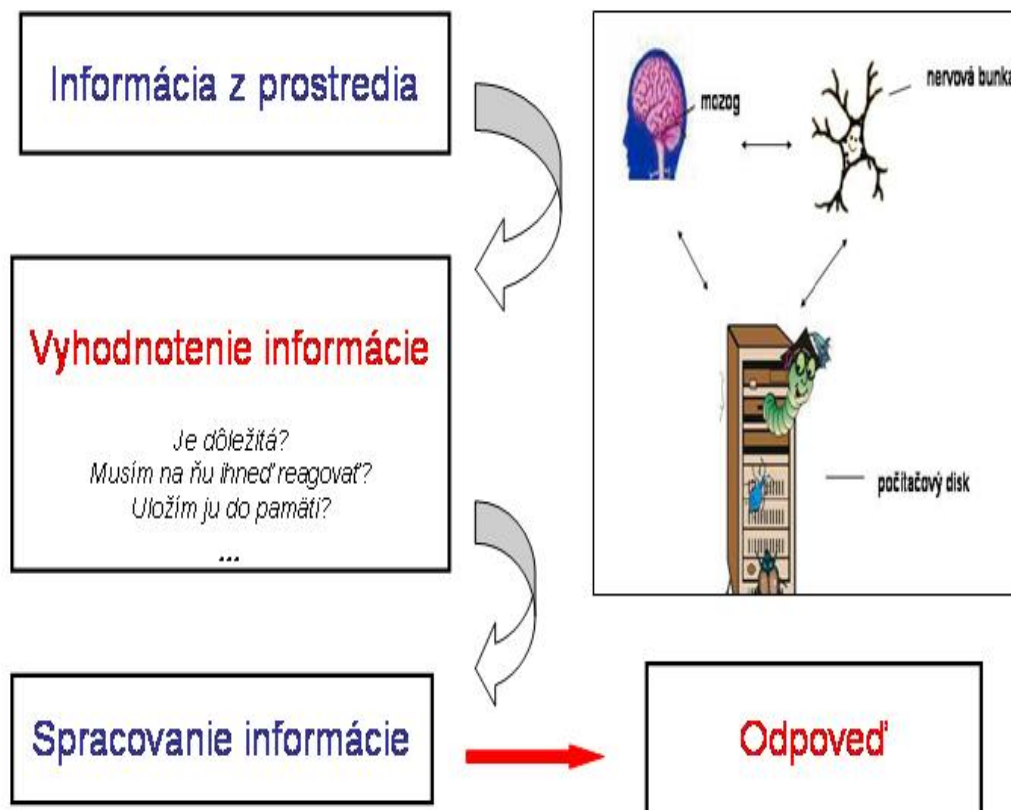
Signál mozgu - elektrická aktivita mozgu (EEG): vlny: alfa, beta, theta, delta

Alfa: rytmus pokoja
Beta: rytmus činnosti
Delta: hlboký spánok

„Program mozgu“

Reflex – zákonitá odpoveď organizmu

Receptor – aferentná dráha – centrum – eferentná dráha - efektor

Jednoduché nepodmienené reflexy

- Vrodené
- napr. sací reflex...

Zložité podmienené reflexy

základ vyššej nervovej činnosti

učenie, pamäť, správanie ....

Vznik podmieneného reflexu

Nezaujímavý

podmienený podnet
(zvonček)

zaujímavý a dôležitý

nepodmienený podnet
(potrava)

dočasné spojenie centier v mozgu

vznik podmieneného reflexu – reakcia na zvonček - slinenie

základ učenia, pamäti

Pamäť

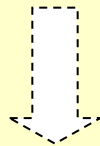
- *jedna z najzáhadnejších funkcií mozgu*
- *uchovanie zážitku v mozgu*
- *podstata - pamäťová stopa (engram)*
- ***– ale ako sa k nej dopracujeme?***

Prvá stopa

senzorická, ultrakrátkodobá pamäť
sekunda a dost'

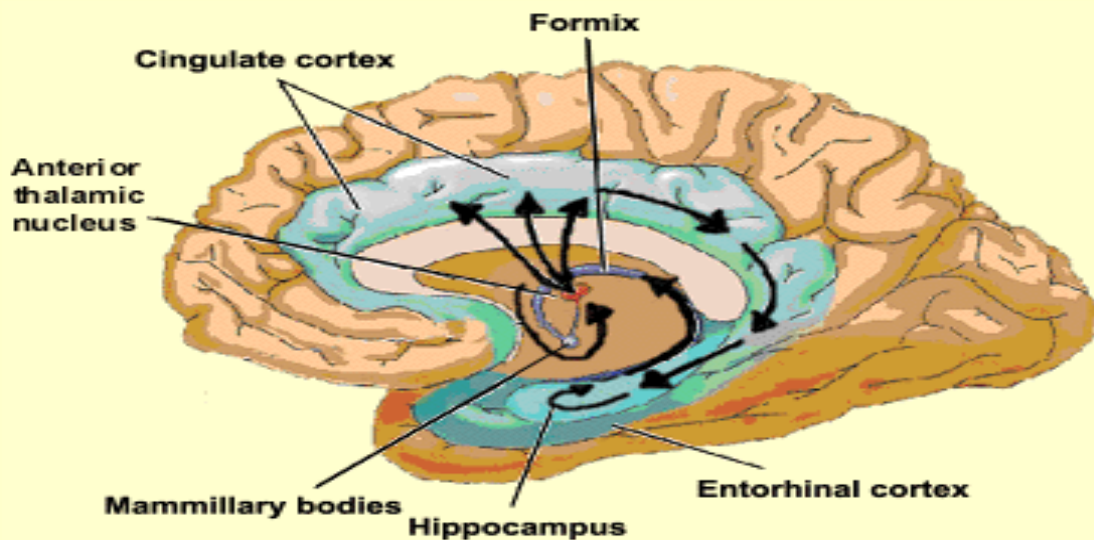
uchovávanie informácie menej ako 1-2 sekundu
zmyslový register: prijímanie informácií na základe zmyslov

Druhá stopa – krátkodobá paměť *minúty a dost!*

šírenie vzruchov po „zázračných kolieskach v mozgu“ –
reverberačné dráhy – uvedomujeme si danú informáciu –
zaraďujeme ju do pamäti

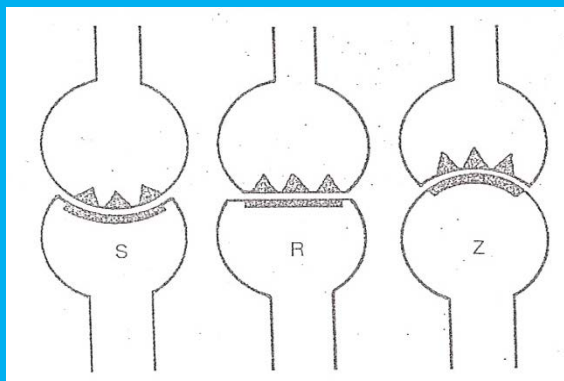
Veľmi krehká pamäť!

Tretia stopa – dlhotrvajúca pamäť *mesiace, roky*

1. stredne dlhodobá pamäť:

- „plasticita“ spojení (synáps):
zmena veľkosti, tvaru a počtu

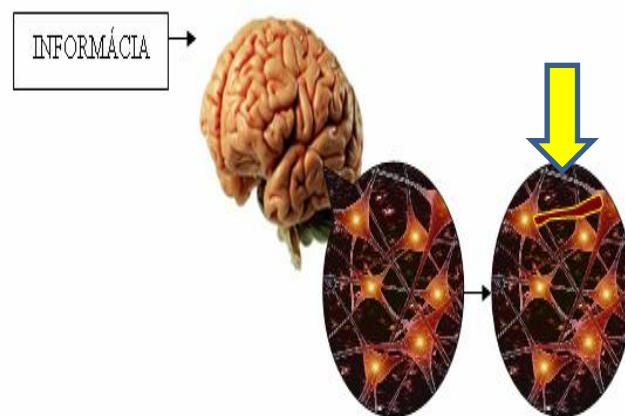
usmievavé

zamračené

konsolidácia

2. dlhodobá pamäť

- *podstata: pamäťová stopa – engram*

Rozdelenie pamäti

- Deklaratívna** explicitná vedomá pamäť na zážitky a udalosti
(vybavuje sa verbálne – pomocou hovoreného/napísaného slova)
- Epizodická** osobné zážitky v kontexte udalostí, ktoré sa stali
na určitom mieste a v určitom čase
- Sémantická** naučené informácie
- Pracovná pamäť** umožňuje podržať informácie, s ktorými mozog práve
narába pri zložitejších operáciach
- Procedurálna pamäť** manuálna

Poruchy pamäti

Hypermnézia : zapamätanie si zážitkov najmä s negatívnym obsahom
(zážitky z detstva)

Hypomnézia: poruchy vstepivosti najmä pri organických poruchách

Amnézia: retrográdna, anterográdna

Paramnézia: spomienky s nesprávnou časovou/miestnou lokalizáciou

Konfabulácie: medzery v pamäti, ktoré človek vyplní neadekvátne

Pseudologica phantastica

A prečo teda zabúdame?

Zabúdanie:

- negatívny jav s pozitívnym významom
- **pamätanie dôležitých informácií**
- rýchlosť zabúdania – najväčšia v prvých 2 dňoch, potom pomalšie

Spánok – veľmi dôležitý pre činnosť CNS

- **Ortodoxný (nonREM)**

- bez rýchlych očných pohybov

- **fyzické zdravie**

- ↓ činnosť srdca
  - ↓ dýchanie
- vylučovanie hormónov
  - ...

- **paradoxný (REM spánok)**

- s rýchlymi očnými pohybmi

- **psychické zdravie:**

- Strážca organizmu
- dôležitý pre pamäť, psychické funkcie...
- vznik snov
- ....